

РАДА СУДДІВ УКРАЇНИ

01601, м. Київ, вул. Липська, 18/5, тел.: (044) 277-76-29, факс: (044) 277-76-30

05 червня 2026 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я

№ 20

Рішенням Ради суддів України від 12.02.2026 № 7 внесено зміни до Положення про помічника судді, якими передбачено, що у виняткових випадках, з метою унормування навантаження на суддю, максимальна кількість помічників суддів у суді може бути збільшена шляхом додавання кількості посад, що відповідатимуть фактичній необхідності, визначеній зборами суддів відповідного суду, з урахуванням судового навантаження на конкретного суддю, але не більше двох помічників суддів на суддю.

Рішення зборів суддів відповідного суду повинне бути погоджене Радою суддів України на предмет обґрунтованості та необхідності збільшення. Таке рішення приймається Радою суддів України після проведення консультацій з Державною судовою адміністрацією України. Рішення зборів суддів відповідного суду, погоджене Радою суддів України, направляється до Державної судової адміністрації України для подальшої реалізації.

До Ради суддів України звернулось 32 суди, які просять збільшити максимальну кількість помічників суддів у суді шляхом додавання кількості посад, що відповідатимуть фактичній необхідності, у загальному на 254 штатні одиниці. Нові звернення постійно надходять.

Враховуючи значний обсяг інформації, що полягає опрацюванню, а саме в оцінці навантаження (кількість надходження справ, розгляду і залишків справ, наявна та штатна чисельність суддів та помічників суддів, кількість середньо-розглянутих справ помісячно на суд і суддю, окремо навантаження на кожного суддю) задля ефективного і справедливого опрацювання запитів, що надходять від судів України розпорядженням Голови Ради суддів України від 01 червня 2026 року № 6 створено робочу групу.

Метою створення такої групи слугувало не лише опрацювання запитів, а також стандартизація процесу звернення (формування переліку документів необхідних для звернення, формулювання пропозицій щодо кожного конкретного питання, підготовка проєктів за результатами розгляду звернень). Також робочій групі доручено розробити та подати на найближче засідання Ради суддів України загальні критерії оцінки відповідності та обґрунтованості рішень зборів суддів необхідності збільшення кількості помічників суддів.

Щодо допомоги по формуванню відповідних звернень Рада суддів України зазначає наступне.

Першим етапом є прийняття рішення зборами суддів відповідного суду, яким відповідні збори звертаються до Ради суддів України з метою погодження збільшення максимальної кількості помічників суддів у суді шляхом додавання кількості посад, що відповідатимуть фактичній необхідності (зокрема, суддям, що мають повноваження

здійснювати судочинство), визначеній зборами суддів. При цьому таке рішення повинне бути обґрунтоване і належним чином вмотивоване.

Рада суддів України звертає увагу, що відповідні зміни не покликані наділити кожного суддю двома помічниками, а, насамперед, приймалися задля зменшення надмірного навантаження на окремі суди, які цього найбільше потребують.

При обґрунтуванні свого звернення збори суддів повинні покликатись в основному на власне навантаження (кількість надходження справ, розгляду і залишків справ, кількість суддів, кількість середньо-розглянутих справ помісячно на суд і суддю окремо, окремо навантаження на суддю та інше) при цьому із зазначенням очікуваного результату у разі збільшення кількості помічників. Інтерактивні карти, які розміщені на сайті Ради суддів України, можуть надати інформаційну підтримку при оформленні відповідних звернень.

Крім того також варто вказати штатну кількість суддів та фактичну, чи вживались судом заходи щодо заповнення вакантних посад помічників суддів для посад суддів, які на даний момент не зайняті, чи наявна можливість розмістити додаткових помічників (приміщення, оргтехніка) тощо.

Від робочої групи надійшла пропозиція щодо визначення критеріїв погодження рішень зборів суддів відповідних судів про збільшення максимальної кількості помічників суддів та визначення пріоритетності прийняття відповідних рішень, а саме:

Навантаження - співвідношення кількості справ і матеріалів, що надійшли до суду, до кількості розглянутих справ і матеріалів, а також динаміка формування залишку нерозглянутих справ. При цьому збільшення навантаження пропонується розглядати як ситуацію, за якої, незважаючи на збільшення кількості розглянутих справ на одного суддю та суд у цілому, продовжує зростати залишок нерозглянутих справ і матеріалів.

Нагальність - темпи зростання залишку нерозглянутих справ та їх загальна кількість, нормативний час, необхідний для розгляду справ, що надійшли за звітний період, зменшення фактичної чисельності суддів, категорії справ та інші показники, що впливають на рівень судового навантаження. Наявність нагальності обумовлюється суттєвим збільшенням кількості справ і матеріалів, що надійшли до суду, порівняно з попереднім звітним періодом. Застосування цього критерію дає можливість оцінити необхідність збільшення штатної чисельності помічників суддів у судах, де, незважаючи на середній рівень навантаження, спостерігається різке зростання надходження справ, що може призвести до виникнення критичної ситуації в організації роботи суду.

Рівень критичності - ступінь вичерпання наявних організаційних можливостей для забезпечення належного здійснення правосуддя. Збільшення кількості штатних посад помічників суддів понад встановлену максимальну чисельність пропонується розглядати як винятковий захід, який може застосовуватися лише після повного укомплектування наявних штатних посад патронатної служби. Такий захід має бути крайнім способом врегулювання ситуації, пов'язаної зі значним судовим навантаженням.

Пріоритетність - чисельність населення відповідного населеного пункту, статус міста-мільйонника, особливості територіальної та предметної підсудності, категорії справ, що перебувають на розгляді суду, наближеність до територій ведення бойових дій, а також інші обставини, які можуть впливати на забезпечення належного доступу до правосуддя та безперервність здійснення судочинства.

Обґрунтованість - повнота, достовірність та об'єктивність відображення фактичної ситуації у відповідному суді. Наявність обґрунтованості передбачає наведення конкретних даних щодо причин необхідності збільшення кількості помічників суддів, а також визначення очікуваних результатів і прогнозованого впливу такого рішення на ефективність роботи суду та своєчасність здійснення правосуддя.

Зазначені критерії підлягають застосуванню в сукупності та з урахуванням конкретних обставин діяльності відповідного суду. Наявність або відсутність окремого критерію сама по собі не є безумовною підставою для погодження або відмови в погодженні рішення зборів суддів.

При цьому рішення зборів суддів відповідного суду може бути погоджене виключно після оцінки з перспективи кожного наведеного критерія.

Відтак, заслухавши та обговоривши інформацію Голови Ради суддів України Саліхова В.В. щодо стану розгляду звернень судів стосовно збільшення штатної чисельності помічників суддів та затвердження критеріїв оцінки відповідних звернень, відповідно до частини восьмої статті 133 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та Положення про Раду суддів України, затвердженого рішенням XX чергового з'їзду суддів України від 11 березня 2026 року, Рада суддів України

в и р і ш и л а:

1. Інформацію Голови Ради суддів України про стан розгляду звернень судів України щодо збільшення максимальної чисельності помічників суддів взяти до відома.

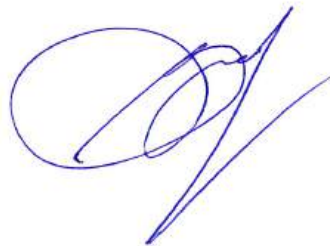
2. Затвердити критерії оцінки рішень зборів суддів щодо збільшення максимальної кількості помічників суддів, а саме: **навантаження, нагальність, рівень критичності, пріоритетність та обґрунтованість.**

3. Рекомендувати зборам суддів місцевих та апеляційних судів враховувати затверджені цим рішенням критерії під час підготовки та прийняття рішень про звернення до Ради суддів України щодо погодження збільшення максимальної кількості помічників суддів.

4. Робочій групі та Раді суддів України застосовувати затверджені критерії під час опрацювання та розгляду відповідних звернень судів.

5. Довести це рішення до відома місцевих та апеляційних судів України.

**Голова
Ради суддів України**

Віталій САЛІХОВ